

Starzyńska

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69

Telefon dyżurny: 21-34-34

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436

BS/202/86/90

POLITYCY I INSTYTUCJE POLITYCZNE

Komunikat z badań

Warszawa, lipiec 1990 r.

Miniony czerwiec był miesiącem ożywionych dyskusji nad kształtem polskiego życia politycznego, tempem odchodzenia od ustroju realnego socjalizmu, szansami i zagrożeniami dla realizacji reform gospodarczych.

W opracowaniu zaprezentowane zostaną wyniki ostatniego pomiaru¹ aprobaty społecznej głównych instytucji i postaci - stron życia politycznego w toczących się polemikach. Przedstawimy trendy zmieniającego się poparcia interesujących nas polityków i instytucji od jesieni '89 do chwili obecnej. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na zmiany w ocenach wyrażanych przez opinię publiczną, jakie nastąpiły w ciągu ostatniego burzliwego w wydarzenia polityczne miesiąca.

1. Ocena działalności polityków i instytucji - czerwiec '90²

Wśród osobistości życia politycznego nadal najwyżej ocenianą postacią jest premier T.Mazowiecki. Jego działalność akceptuje 81,4% społeczeństwa, a wskaźnik aprobaty netto (po odjęciu ocen negatywnych) wynosi 71,2. Jest on o ponad 30 punktów większy od analogicznego wskaźnika dla kolejnej obdarzanej społecznym poparciem osobistości L.Wałęsy. Przewodniczącego NSZZ "Solidarność" pozytywnie ocenia 62% badanych, negatywnie zaś 23,6%.

Nieco ponad połowa respondentów (52,5%) aprobuje działalność odpowiedzialnego za politykę gospodarczą rządu wicepremiera L.Balcerowicza. Należy jednak zaznaczyć, że blisko jedna trzecia respondentów negatywnie ocenia jego działalność, stąd niski wskaźnik poziomu aprobaty netto - 22,1.

Prezydent W.Jaruzelski cieszy się uznaniem 44,2% ankietowanych. Znaczny jest jednak odsetek negatywnie go oceniających - 35,6%.

---

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (6) - sondaż zrealizowany w dniach 22-26.06 br. na reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

² Charakterystyka socjodemograficzna w tabelach aneksu.

Wyraźna przewaga ocen negatywnych (47,1%) nad pozytywnymi (27,1%) charakteryzuje działalność Alfreda Miodowicza, lidera OPZZ. Warto zwrócić uwagę, że liczba jego zwolenników jest niemal równa liczbie przeciwników jego związkowego konkurenta - Lecha Wałęsy (różnica zaś między zwolennikami Wałęsy i przeciwnikami Miodowicza nie przekracza 15 punktów).

Dokonania rządu aprobuje 60,6% badanych, nie aprobuje 22,3% (poziom aprobaty netto 38,3). Na podobnym poziomie akceptacji jest działalność podległych rządowi: telewizji (60,8%) i wojska (56,7%), wyraźnie niżej zaś - działalność MSW (35,5%). Należy przy tym zaznaczyć, że blisko co trzeci badany (30,9%) negatywnie odnosi się do pracy tego resortu. W przypadku telewizji jest to co czwarty, a wojska jedynie co siódmy respondent.

Instytucje władzy ustawodawczej - Sejm i Senat - cechuje ten sam co rząd poziom aprobaty (62,2 i 60%) i dezaprobaty (odpowiednio: 20,7 i 20,8%).

Nieco niżej od rządu i od działalności swego przewodniczącego oceniana jest NSZZ "Solidarność" (55,7%); nieco wyższy zaś jest wskaźnik dezaprobaty (26,5%). Oceny poczynąń OPZZ pozostają na podobnie niskim (29,4%) poziomie co oceny działalności jego przewodniczącego, niższy zaś jest wskaźnik ocen negatywnych (39,6%). W przypadku tej ostatniej organizacji wskaźnik aprobaty netto jest minusowy i wynosi 10,2.

Wśród instytucji nawiązsze społeczne notowania ma sytuujący się poza politycznymi podziałami Kościół. Równo trzy czwarte społeczeństwa pozytywnie ocenia jego działalność, a tylko co dziesiąty wyraża swoją dezaprobatę.

Tabela 1

w procentach

Osobistości, instytucje i organizacje	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy, Pana(i) zdaniem, działalność tych osób i instytucji dobrze służy społeczeństwu i jest zgodna z jego interesami?</i>					Apro- bata netto
	zdecydo- wanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydo- wanie nie	trudno powie- dzieć	
Premier rządu T.Mazowiecki	33,0	48,4	7,6	2,6	8,1	71,2
Przewodniczący "S" L.Wałęsa	18,8	43,2	15,2	8,4	14,0	38,4
Wicepremier L.Balcerowicz	15,7	36,8	19,3	11,1	16,8	22,1
Prezydent RP W.Jaruzelski	8,7	35,5	20,8	14,8	19,9	8,6
Przewodniczący OPZZ A.Miodowicz	3,3	23,8	25,6	23,3	23,8	-21,8
Kościół	30,8	44,4	12,6	3,6	8,1	59,0
Senat	13,1	46,9	17,8	3,0	19,0	39,2
Rząd	12,7	47,9	18,6	3,7	16,9	38,3
NSZZ "Solidar- ność"	12,3	43,4	19,5	7,0	17,2	29,2
Sejm	11,9	50,3	18,0	2,7	16,7	41,5
Wojsko	11,3	45,4	11,1	2,9	28,9	42,7
Telewizja	7,4	53,4	20,7	6,8	11,4	33,3
OPZZ	4,6	24,8	25,0	14,6	30,5	-10,2
MSW	4,2	31,3	20,5	10,4	33,0	4,6

2. Trendy zmieniającej się aprobaty
od jesieni '89 do czerwca '90

W okresie od listopada '89 do czerwca '90 utrzymuje się stała tendencja ogólnego zmniejszania się społecznej aprobaty dla wszystkich aktorów polskiej sceny politycznej (tab. 2). Największy spadek poziomu akceptacji dotyczy Lecha Wałęsy.

Tabela 2

w procentach

Osobistości i instytucje życia publicznego	Ocena działalności według terminów badań:						
	XI '89	I '90	II '90	III '90	IV '90	V '90	VI '90
	zgodna z interesem społecznym						
Premier rządu T.Mazowiecki	94,7	91,3	88,9	90,0	84,4	81,2	81,4
Przewodniczący "S" L.Wałęsa	92,8	85,0	79,2	73,7	72,0	64,2	62,0
Prezydent RP W.Jaruzelski	69,2	65,5	61,1	58,5	49,1	46,7	44,2
Przewodniczący OPZZ A.Miodowicz	32,7	30,6	32,2	33,7	29,7	26,9	27,1
Wicepremier L.Balcerowicz	-	60,5	58,9	52,4	53,4	46,8	52,5
Kościół	87,8	84,5	80,5	83,4	79,2	78,8	75,2
Sejm	88,7	79,2	74,5	73,1	66,8	62,9	62,2
Rząd, Rada Ministrów	87,4	75,0	73,9	67,4	64,0	62,4	60,6
Senat	86,3	75,9	68,7	66,4	64,2	62,2	60,0
NSZZ "Solidarność"	83,5	74,4	70,8	65,9	61,3	58,8	55,7
Wojsko	62,0	55,4	58,7	58,5	50,8	54,6	56,7
OPZZ	36,7	37,5	41,2	38,2	31,0	31,9	29,4
MSW	37,4	32,4	30,6	26,0	30,5	30,2	35,5
	niezgodna z interesem społecznym						
Premier rządu T.Mazowiecki	1,6	3,7	5,3	5,4	7,1	8,0	10,2
Przewodniczący "S" L.Wałęsa	3,1	8,9	12,6	17,9	16,7	20,7	23,6
Prezydent RP W.Jaruzelski	15,4	19,0	25,3	26,8	30,2	30,3	35,6
Przewodniczący OPZZ A.Miodowicz	41,2	41,5	37,7	39,8	38,3	37,9	48,9
Wicepremier L.Balcerowicz	-	16,8	20,4	31,8	27,4	32,3	30,4
Kościół	5,7	6,7	11,8	9,6	8,8	11,9	16,2
Sejm	4,1	9,9	14,5	14,5	15,9	19,0	20,7
Rząd	4,5	11,9	14,2	17,4	19,1	19,5	22,3
Senat	5,1	11,0	13,4	17,5	14,0	17,7	20,8
NSZZ "Solidarność"	5,7	9,4	14,2	19,3	17,3	20,8	26,5
Wojsko	14,0	15,7	14,7	17,7	14,6	12,3	14,0
OPZZ	32,6	31,4	30,3	31,5	30,5	32,1	39,6
MSW	36,2	38,0	47,8	50,6	40,3	29,2	30,9

Stracił on w tym czasie uznanie u 30,8% respondentów, a w ciągu ostatnich dwóch miesięcy, a więc od momentu rozpoczęcia dyskusji prezydenckiej - u 10%. Przybyło mu także 20,5% przeciwników, w tym od kwietnia 7%. Tylko nieco mniejszy (o 27,8%) spadek aprobaty przypadł również w udziale NSZZ "Solidarność", od kwietnia o 5%. Wyraźny (o 21%) był wzrost liczby osób wyrażających swą dezaprobatę, od kwietnia przybyło ich 8%.

Premier T.Mazowiecki, który podobnie jak przewodniczący "Solidarności" był w listopadzie '89 obdarzony powszechnym uznaniem (obaj powyżej 90% akceptujących), jest obecnie popierany przez mniejszą o 13,3% liczbę respondentów. Nieco wyższy spadek liczby entuzjastów (o 16,8%) dotyczy kierowanego przez T.Mazowieckiego rządu - w ciągu ostatnich dwóch miesięcy różnice wyników nie są istotne.

Stabilny poziom notowań charakteryzuje również działalność głównego realizatora polityki gospodarczej rządu, wicepremiera L. Balcerowicza. Polaryzacja opinii na temat tej polityki nawet procentuje w postaci pewnego wzrostu pozytywnych ocen dla wicepremiera (są one obecnie wyższe o 5,7% aniżeli w maju, równe tym z marca i kwietnia, choć niższe o około 8% niż w styczniu '90), przy dość stabilnym od marca poziomie (ok. 30%) dezaprobaty.

Utrzymuje się nadal tendencja spadkowa odsetka respondentów pozytywnie oceniających działalność prezydenta W.Jaruzelskiego; przybywa także osób niechętnych mu.

Podobny zakres spadku aprobaty działalności instytucji konstytuujących obecny ład ustrojowy - Senatu, Sejmu, rządu, NSZZ "Solidarność" - wskazuje, że postrzegane są one nadal jako elementy całościowo ujmowanego układu władzy, tracącego powoli zwolenników. Spadek ich notowań nie jest kompensowany wzrostem znaczenia którejś instytucji z obecnego układu czy spoza tego kręgu. OPZZ nie tylko, że nie znajduje nowych zwolenników, ale przybywa mu przeciwników. Utrzymująca się stabilność sprzyja powolnemu powrotowi do poziomu

wcześniejszych notowań takich instytucji, jak wojsko i MSW, dopełniających zwarty układ władzy.

x

x

x

Aktualny pomiar społecznej aprobaty najważniejszych instytucji i osobistości życia publicznego potwierdził utrzymującą się jej tendencję spadkową. Ostatnie dwa miesiące społecznego ożywienia nie wpłynęły w sposób istotny na opinie o głównych aktorach sceny politycznej.

Wcześniej ukształtowana kompozycja układu politycznego w oczach społeczeństwa jest nadal taka sama, tyle że mniej satysfakcjonująca.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka i postawy badanych	Ocena działalności premiera:		
	aprobata	dezapro- bata	brak opi- nii
Ogółem	81,7	10,2	8,1
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	84,8	9,9	5,3
Kobiety	78,6	10,4	11,0
<u>Wiek</u>			
Do 29	83,8	10,0	6,1
30-39	80,0	11,8	8,2
40-49	83,0	8,9	8,1
50 lat i więcej	81,4	9,9	8,7
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	77,8	12,8	9,4
Miasto	84,3	8,6	7,2
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	76,9	12,9	10,2
Zasadnicze zawodowe	80,5	13,2	6,3
Średnie	85,4	6,2	8,3
Wyższe	91,3	5,5	3,1
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja	89,2	5,4	5,4
Pozostali umysłowi	84,9	6,9	8,3
Pracownicy handlu i usług	72,6	17,7	9,7
Robotnicy wykwalifikowani	84,3	10,2	5,5
Robotnicy do prac prostych	76,6	11,7	11,7
Rolnicy indywidualni	80,3	12,0	7,6
Prywatni właściciele	89,1	8,7	2,2
Emeryci i renciści	81,6	10,6	7,8
Pozostali niepracujący	79,3	10,1	10,6
<u>Dochód na osobę</u>			
Bardzo niski	74,2	13,7	12,1
Niski	79,3	12,1	8,6
Przeciętny	84,4	8,2	7,4
Wysoki	94,4	4,8	0,8
Bardzo wysoki	80,0	13,3	6,7
<u>Rozwój sytuacji kraju</u>			
Dobry kierunek	93,7	2,3	4,1
Zły kierunek	65,3	24,7	10,0
Trudno powiedzieć	79,9	7,3	12,8
<u>Udział w wyborach samorządowych</u>			
Brał udział	86,7	5,7	7,6
Nie brał udziału	75,3	16,0	8,8
<u>Ocena działalności rządu</u>			
Aprobata	95,8	1,6	2,7
Dezaprobatą	60,8	31,3	7,8
Brak opinii	58,8	13,2	28,0
<u>Stosunek do planu Balcerowicza</u>			
Poparcie	95,3	2,2	2,5
Brak poparcia	66,2	26,0	7,8
Brak opinii	77,9	8,7	13,4
<u>Poglądy polityczne</u>			
Lewica	74,8	16,5	8,7
Centrolewica	81,5	9,8	8,8
Centroprawica	88,5	8,3	3,2
Prawica	0,0	0,0	0,0

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka i postawy badanych	Ocena działalności L.Wałęsy:		
	aprobata	dezaprobata	brak opinii
Ogółem	62,3	23,7	14,1
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	66,2	23,9	9,9
Kobiety	58,2	23,4	18,4
<u>Wiek</u>			
Do 29	61,1	25,8	13,1
30-39	57,2	27,4	15,4
40-49	63,1	23,6	13,3
50 lat i więcej	66,1	19,8	14,1
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	63,2	21,2	15,6
Miasto	61,6	25,2	13,2
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	62,3	21,9	15,8
Zasadnicze zawodowe	60,3	25,6	14,0
Średnie	63,8	22,7	13,5
Wyższe	62,2	28,3	9,4
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja	63,5	27,0	9,5
Pozostali umysłowi	59,6	24,8	15,6
Pracownicy handlu i usług	50,0	35,5	14,5
Robotnicy wykwalifikowani	64,8	25,4	9,7
Robotnicy do prac prostych	57,4	30,9	11,7
Rolnicy indywidualni	63,5	18,9	17,7
Prywatni właściciele	65,2	30,4	4,3
Emeryci i renciści	68,3	17,7	14,0
Pozostali niepracujący	58,0	24,5	17,6
<u>Dochód na osobę</u>			
Bardzo niski	54,9	22,0	23,1
Niski	61,3	24,1	14,6
Przeciętny	62,5	25,1	12,5
Wysoki	72,0	20,0	8,0
Bardzo wysoki	67,8	25,4	6,8
<u>Rozwój sytuacji kraju</u>			
Dobry kierunek	77,8	13,1	9,0
Zły kierunek	44,5	43,2	12,3
Trudno powiedzieć	55,6	19,6	24,8
<u>Udział w wyborach samorządowych</u>			
Brał udział	68,4	17,6	14,0
Nie brał udziału	54,5	31,3	14,1
<u>Ocena działalności rządu</u>			
Aprobata	74,9	15,7	9,4
Dezaprobata	41,3	46,4	12,3
Brak opinii	44,6	22,3	33,1
<u>Stosunek do programu Balcerowicza</u>			
Poparcie	77,9	13,4	8,7
Brak poparcia	47,4	42,9	9,6
Brak opinii	56,0	22,4	21,6
<u>Poglądy polityczne</u>			
Lewica	52,8	33,9	13,4
Centrolewica	61,5	24,0	14,5
Centroprawica	74,3	18,2	7,5
Prawica	0,0	0,0	0,0

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka i postawy badanych	Ocena działalności L. Balcerowicza:		
	aprobata	dezaprobata	brak opinii
Ogółem	52,7	30,5	16,8
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	56,4	30,5	13,1
Kobiety	48,8	30,5	20,7
<u>Wiek</u>			
Do 29	52,2	29,6	18,3
30-39	48,5	33,3	18,2
40-49	56,2	31,4	12,4
50 lat i więcej	53,9	27,9	18,2
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	44,6	36,4	19,1
Miasto	57,8	26,7	15,5
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	46,3	34,2	19,5
Zasadnicze zawodowe	44,0	36,0	20,1
Średnie	60,5	25,4	14,1
Wyższe	74,0	18,9	7,1
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja	79,7	16,2	4,1
Pozostali umysłowi	60,6	25,2	14,2
Pracownicy handlu i usług	41,9	43,5	14,5
Robotnicy wykwalifikowani	53,4	28,0	18,6
Robotnicy do prac prostych	38,3	45,7	16,0
Rolnicy indywidualni	45,8	36,1	18,1
Prywatni właściciele	76,1	21,7	2,2
Emeryci i renciści	53,9	28,0	18,1
Pozostali niepracujący	43,6	33,0	23,4
<u>Dochód na osobę</u>			
Bardzo niski	34,1	40,7	25,3
Niski	46,2	35,1	18,6
Przeciętny	59,5	27,4	13,0
Wysoki	72,8	16,0	11,2
Bardzo wysoki	74,6	15,3	10,2
<u>Rozwój sytuacji kraju</u>			
Dobry kierunek	74,7	14,6	10,7
Zły kierunek	27,6	55,9	16,4
Trudno powiedzieć	43,2	28,9	27,9
<u>Udział w wyborach samorządowych</u>			
Brał udział	61,7	23,4	14,9
Nie brał udziału	41,3	39,5	19,2
<u>Ocena działalności rządu</u>			
Aprobata	70,4	17,6	12,0
Dezaprobata	24,7	63,6	11,7
Brak opinii	26,3	33,1	40,6
<u>Stosunek do programu Balcerowicza</u>			
Poparcie	87,5	6,0	6,5
Brak poparcia	13,2	76,0	10,8
Brak opinii	42,4	27,9	29,7
<u>Poglądy polityczne</u>			
Lewica	36,2	46,5	17,3
Centrolewica	52,2	31,0	16,7
Centroprawica	71,1	20,9	7,9
Prawica	0,0	0,0	0,0

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka i postawy badanych	Ocena działalności prezydenta:		
	aprobata	dezaprobata	brak opinii
Ogółem	44,3	35,7	20,0
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	43,0	40,8	16,2
Kobiety	45,6	30,4	24,0
<u>Wiek</u>			
Do 29	41,7	39,6	18,7
30-39	45,5	35,0	19,4
40-49	42,4	38,0	19,6
50 lat i więcej	45,8	32,8	21,4
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	48,4	30,1	21,5
Miasto	41,5	39,3	19,1
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	47,2	32,3	20,5
Zasadnicze zawodowe	40,9	39,6	19,5
Średnie	44,2	36,5	19,3
Wyższe	42,5	35,4	22,0
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja	43,2	37,8	18,9
Pozostali umysłowi	46,3	32,6	21,1
Pracownicy handlu i usług	50,0	38,7	11,3
Robotnicy wykwalifikowani	40,1	45,6	14,3
Robotnicy do prac prostych	50,0	26,6	23,4
Rolnicy indywidualni	43,4	33,7	22,9
Prywatni właściciele	30,4	52,2	17,4
Emeryci i renciści	46,6	32,5	20,9
Pozostali niepracujący	43,1	32,4	24,5
<u>Dochód na osobę</u>			
Bardzo niski	42,9	33,5	23,6
Niski	46,2	33,6	20,2
Przeciętny	44,2	36,8	19,1
Wysoki	45,6	39,2	15,2
Bardzo wysoki	33,3	51,7	15,0
<u>Rozwój sytuacji kraju</u>			
Dobry kierunek	41,3	41,0	17,6
Zły kierunek	51,1	31,5	17,4
Trudno powiedzieć	41,7	31,3	27,1
<u>Udział w wyborach samorządowych</u>			
Brał udział	42,2	36,6	21,2
Nie brał udziału	47,1	34,5	18,4
<u>Ocena działalności rządu</u>			
Aprobata	46,8	35,7	17,4
Dezaprobata	43,7	41,9	14,5
Brak opinii	36,3	27,5	36,3
<u>Stosunek do programu Balcerowicza</u>			
Poparcie	39,3	43,3	17,4
Brak poparcia	51,5	33,2	15,3
Brak opinii	44,9	30,1	25,0
<u>Poglądy polityczne</u>			
Lewica	51,2	28,3	20,5
Centrolewica	45,3	34,0	20,7
Centroprawica	37,9	49,4	12,6
Prawica	0,0	0,0	0,0

Charakterystyka i postawy badanych	Ocena działalności rządu:		
	aprobata	dezapro- bata	brak opi- nii
Ogółem	60,7	22,3	17,0
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	63,8	22,9	13,2
Kobiety	57,5	21,8	20,8
<u>Wiek</u>			
Do 29	66,5	20,0	13,5
30-39	59,5	22,1	18,5
40-49	58,2	22,8	19,0
50 lat i więcej	60,7	23,4	15,9
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	55,4	25,2	19,4
Miasto	64,0	20,6	15,4
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	54,8	25,0	20,3
Zasadnicze zawodowe	56,2	25,9	17,9
Średnie	65,8	19,5	14,7
Wyższe	78,7	12,6	8,7
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja	77,0	12,2	10,8
Pozostali umysłowi	68,3	19,3	12,4
Pracownicy handlu i usług	43,5	33,9	22,6
Robotnicy wykwalifikowani	58,5	24,2	17,4
Robotnicy do prac prostych	51,1	24,5	24,5
Rolnicy indywidualni	56,6	27,3	16,1
Prywatni właściciele	76,1	17,4	6,5
Emeryci i renciści	60,2	23,5	16,3
Pozostali niepracujący	60,6	17,0	22,3
<u>Dochód na osobę</u>			
Bardzo niski	54,7	26,5	18,8
Niski	55,9	24,1	20,0
Przeciętny	62,5	23,1	14,4
Wysoki	78,4	14,4	7,2
Bardzo wysoki	71,7	10,0	18,3
<u>Rozwój sytuacji kraju</u>			
Dobry kierunek	81,0	10,5	8,4
Zły kierunek	34,9	46,3	18,7
Trudno powiedzieć	54,9	15,4	29,7
<u>Udział w wyborach samorządowych</u>			
Brał udział	67,1	16,9	16,0
Nie brał udziału	52,7	29,2	18,1
<u>Stosunek do planu Balcerowicza</u>			
Poparcie	81,5	10,1	8,3
Brak poparcia	34,7	48,2	17,1
Brak opinii	56,1	19,2	24,7
<u>Poglądy polityczne</u>			
Lewica	50,0	34,9	15,1
Centrolewica	61,1	22,2	16,7
Centroprawica	71,1	18,6	10,3
Prawica	0,0	0,0	0,0